

— C —

WO 18 OKT —
ZA 21 OKT 2017

Claudio Monteverdi

**VESPRO
DELLA BEATA
VERGINE**

www.topstukweken.be

— CONCERT —
— GEBOUW —
— BRUGGE —

OP HET PROGRAMMA TIJDENS DE TOPSTUKWEEK

1.

20.00 Kamermuziekzaal

WO 18 OKT 2017

Waar te beginnen?

Lezing over
Monteverdi's Mariavespers

Muzikant en musicoloog
Marc Vanscheeuwijck licht
Monteverdi's meesterwerk door.

LEZING / DEBAT

2.

20.00 Concertzaal

VR 20 OKT 2017

Anima Eterna Brugge

Monteverdi's grootste hits

Huisorkest Anima Eterna Brugge laat
zijn licht schijnen op dramatische
werken als *L'Orfeo*, *Lamento
d'Arianna* en *Il combattimento di
Tancredi e Clorinda*.

—
zie p. 4

VOCAAL

3.

10.30-17.00 Studio 1

ZA 21 OKT 2017

450 jaar Monteverdi. De Mariavespers

Luistercursus

Ignace Bossuyt plaatst het
topstuk in zijn context.

LEZING / DEBAT

**'Een compositie komt pas echt
tot leven als die live wordt
uitgevoerd, en wanneer rasechte
meesterwerken langskomen,
dan moet je erbij zijn. De
topstukken - één per eeuw - zijn
als het ware een bucket list voor
klassieke muziek.'**

— Jeroen Vanacker, artistiek directeur

5.

20.00 Concertzaal

ZA 21 OKT 2017

Collegium Vocale Gent

Monteverdi's Mariavespers

De gedroomde cast voor
Monteverdi's bekendste werk.

—
zie p. 8

VOCAAL

4.

17.00 Studio 1

ZA 21 OKT 2017

Monteverdi, l'inventeur de l'opéra

Documentaire

Arte maakte een portret van de
innovatieve componist Monteverdi.

—
Philippe Beziat: regisseur
Jean-Stephane Michaux: producent
(Camera Lucida)

met onder anderen **Scherzi Musicali**
en **Christophe Rousset**

FILM

Anima Eterna Brugge

Monteverdi's grootste hits

19.15 Inleiding door Ignace Bossuyt
20.00 Concertzaal

Anima Eterna Brugge: ensemble
Jos van Immerseel: klavecimbel,
orgel & leiding
Marianne Beate Kielland: mezzosopraan
Christoph Prégardien: tenor
Julian Prégardien: tenor

Lidewij van der Voort, Sara De Corso: viool
Frans Vos: altviool
Luc Gysbregts: tenorviool
Verena Zauner: cello
Matthias Scholz: violone
Fred Jacobs: chitarrone
Adrien Mabire, Benoît Tainturier: cornetto
Marjan de Haer: harp

Claudio Monteverdi (1567-1643)

Il combattimento di Tancredi e Clorinda (1624)

Tempo la cetra uit *Libro settimo de madrigali* (1619)

Lamento d'Arianna (1608-23)

pauze

Il ritorno d'Ulisse in patria (1639-40)

- Dormo ancora o son desto
- Cara lieta gioventu
- O padro sospirato - O figlio desiato
- Lieto cammino

Interrotte speranze uit *Libro settimo de madrigali* (1619)

L'Orfeo (1607)

- Possento spirto
- Perch'a lo sdegno -
Salam cantand'al cielo

Met Nederlandse boventiteling

Uw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen van Bloemblad.

Dit concert is gratis voor Vrienden van het Concertgebouw. Ontdek alle andere voordelen die de Vrienden genieten op www.concertgebouw.be/vrienden!

VOCAAL — CONCERT —
— GEBOUW —
— VRIEND —

Claudio Monteverdi en de muziek als emotie en drama

Claudio Monteverdi, wiens leven zich over de 16e en de 17e eeuw uitstrekt, was representatief voor traditie en vernieuwing. Hoewel hij zich geregeld tot experimenten liet verleiden, verzaakte hij evenmin aan de traditie. Pure monodieën – composities voor één stem met basso continuo – zijn buiten zijn opera's eerder zeldzaam. Hij geeft de voorkeur aan twee of meer solisten, wat hem meer mogelijkheden biedt voor dialoog en voor de toepassing van de *seconda prattica*. In het voorwoord van zijn vijfde madrigalenboek (1605) spreekt hij van deze 'tweede manier' van componeren in vergelijking met de *prima prattica*, de aan strenge regels gebonden polyfonie uit de 16e eeuw. In de *seconda prattica* gaat hij ervan uit dat hij deze oude wetten met de voeten mag treden wanneer dit de expressie ten goede komt. Of met de woorden van Monteverdi: 'de tekst heerst over de muziek en dient haar niet' – wat resulteert in het gebruik van scherpe dissonanten, ongewone melodische wendingen en metrische en ritmische contrasten.

Sommige werken zijn geschreven in wat hij noemt de *stile rappresentativo* of de 'theaterstijl'. Dit verwijst naar de nabootsing van de emotioneel geladen voordracht van een tekst, zoals in het gesproken drama. Muzikaal werd dit gerealiseerd in het recitatief, waarin de tekst werd gezongen als een imitatie van de spreekstijl, met uiterste zorg voor alle expressieve details. Een representatief voorbeeld is het beroemde *Lamento d'Arianna*, het enig bewaarde fragment van zijn opera *Arianna* (1608). Hierin

klaagt Arianna dat ze door de Griekse held Theseus op het eiland Naxos is achtergelaten.

In een aantal composities gaat Monteverdi nog een stap verder en voegt hij instrumenten toe. Het ingrijpendst was de *stile concitato* (letterlijk 'de opgewonden stijl'), die hij toepast om extreme emoties weer te geven, zoals woede en moordzucht, bijvoorbeeld in *Il combattimento di Tancredi e Clorinda* uit 1624. In zijn epos *Gerusalemme liberata* beschrijft Torquato Tasso het tweegevecht tussen de kruisvaarder Tancredi en zijn rivale (en geliefde) Clorinda, die elkaar geharnast (en dus onherkenbaar) op leven en dood bestrijden. De *stile concitato* bestaat erin de tekst zeer snel te declameren als uiting van de meest extreme emoties, waarbij het personage als het ware 'buiten zichzelf' is. De instrumenten (strijkers) dragen sterk bij tot de dramatisering, onder meer door de nabootsing van paardengetrappel, militaire trompetsignalen en slagen met het zwaard. Het effect is verpletterend.

De retorische tekstdeclamatie past Monteverdi ook extreem toe bij duetten, zoals in *Interrotte speranze* uit het zevende madrigalenboek uit 1619, een pathetische klacht van een ontgoochelde minnaar. En als hij dan toch een echte monodie componeert, besteedt hij er uiterste zorg aan: in het prachtige *Tempo la cetra*, een hulde aan het bezingen van de liefde (of de strijd of allebei) zijn instrumentale fragmenten ingelast die deze muziek verheffen tot een subliem eerbetoon aan de 'mousiké', het unieke samenspel tussen

poëzie, zang en instrument, gepersonifieerd in de mythische figuur van Orpheus, hét geliefkoosde thema in de eerste opera's.

De liefde tussen Orpheus en Eurydice werd precies het thema van Monteverdi's eerste opera uit 1607: *L'Orfeo*. Niemand kon de Musica zelf beter incarneren dan de lierspelende zanger Orpheus. Het beroemdste fragment is de aria *Possente spirto*, waarmee Orpheus erin slaagt de bewaker van de onderwereld te vermurwen om zijn overleden geliefde Eurydice terug te halen. Het is meteen een onsterfelijke ode aan de muziek, doordat Monteverdi met alle middelen haar overtuigingskracht demonstreert: vocaal vuurwerk en bittere klacht, zelfstandige deelname van een gevarieerd instrumentarium (twee violen, twee cornetten, harp, de strijkersgroep). Aan het slot van de opera daalt Apollo neer om zijn wanhopige zoon Orpheus na het verlies van Eurydice te troosten. De emotionele diepgang van Monteverdi's recitatiefstijl in deze dialoog is ongeëvenaard (*Perch'a lo sdegno*). Tenslotte zingen vader en zoon een duet (*Salam cantand'al cielo*), waarin, zoals in *Possente spirto*, virtuositeit in dienst staat van de intensiteit van de expressie.

L'Orfeo is Monteverdi's onsterfelijke ode aan de muziek.

Monteverdi schreef *Orfeo* voor een adellijk publiek aan het hof van Mantua, zijn laatste opera *Il ritorno d'Ulisse in patria*, uit 1640, was bestemd voor het publiek theater in Venetië. Een geselecteerde elite maakte hier plaats voor een betalend publiek dat waar voor zijn geld eiste: een spannende story met contrasterende karakters, ernstige én komische personages, verrassende plotwendingen, verkleedpartijen en vermommingen ... Monteverdi voldeed aan de vraag zonder evenwel aan kwaliteit in te boeten. Na twintig jaar omzwervingen komt Odysseus na de Trojaanse oorlog terug thuis in zijn geboortestreek Ithaca, waar hij wraak neemt op de vrijers die zijn bezit verkwisten en strijden om zijn vrouw Penelope. Vermomd als bedelaar spoelt hij aan zonder te weten waar: in het dramatische recitatief *Dormo ancora* wankelt hij tussen wanhoop, verdriet en woede op de goden en het volk van de Faiaken dat hem daar heeft achtergelaten. De godin Minerva in de gedaante van een herdersjongen belooft hem een gunstige afloop (*Lieta e cara gioventù*). In het contrasterende luchtige duet *Lieta cammino* brengt deze godin Odysseus' zoon Telemachos thuis die op zoek was naar zijn vader. Kort, maar intens is de herkenningsscène tussen vader en zoon (*O padre sospirato*).

Ignace Bossuyt

IK HOOP DAT HET PUBLIEK VANAVOND EEN 'ANDERE' MONTEVERDI ONTDEKT

– Jos van Immerseel

Voor mij zal Monteverdi altijd de componist blijven waar ik me eind jaren 1970 – ten tijde van de *Orfeo*-productie in de Vlaamse Opera – drie jaar lang intens in verdiept heb. En al meen ik dat de hedendaagse perceptie van deze toondichter – 'de grootste van zijn tijd!' – meer nuance behoeft, staat het buiten kijf dat hij een bijzondere plaats in de muziekgeschiedenis bekleedt door de originele wijze waarop hij de oude stijl van de polyfonie – de *prima prattica* – naast de nieuwe barokstijl – de *seconda prattica* – heeft toegepast.

Naast *L'Orfeo* en *Arianna* – twee werken die in dezelfde lijn liggen – laten we u vanavond ook proeven van *Ulisse*, een later werk van Monteverdi. Ditmaal componeerde hij niet met het hof in Mantua, maar met de bezoekers van de commerciële opera in Venetië in gedachten. Het resultaat verschilt dermate sterk van *L'Orfeo*, dat ik durf te betwijfelen of *Ulisse* wel door Monteverdi werd geschreven ... Het is lastig om de vinger te leggen op het precieze 'hoe?' of 'waarom?' en ik heb geen enkel bewijs; dit is gewoon mijn indruk op basis van jarenlange ervaring met dit repertoire.

De oorspronkelijke uitvoeringscontext van deze opera's verschilt aanzienlijk van de concertsetting waarin de muziek hier in het Concertgebouw wordt gepresenteerd. Toch hebben we geprobeerd om zo dicht mogelijk bij de originele bezetting te blijven. Soms – zoals in *Possente spirto* – was dat perfect haalbaar, in andere gevallen dienden we instrumenten die maar heel even aan

bod komen, te vervangen door een meer werkbare oplossing – anders sta je voor je het weet met een heel orkest op het podium. Monteverdi heeft overigens wel een lijst van benodigde musici en instrumenten laten drukken op de eerste pagina van zijn partituren. Maar er zijn kleine variaties in de diverse uitgaven en in de notentekst worden de instrumenten niet meer aangeduid. Dat maakt de toepassing min of meer vrij, met die belangrijke kanttekening dat symboliek en retoriek als wegwijzers gelden. Zo wordt de cornetto ingezet als voorbode van de dood en symbool van de onderwereld. De 'arpa doppia', waarvan de partij in *Possente spirto* volledig uitgeschreven is, kan je direct verbinden met de figuur van Orfeo. Voor het *Lamento* – een monoloog die balanceert tussen teleurstelling en onbegrip, pijn en razernij – kozen we een dunne bezetting met hoofdzakelijk klavecimbel. De *Combattimento* ontleent zijn kracht dan weer aan zijn compacte uitvoerderscollectief, zijn sonore effecten (het hoeftgetrappel! de *stile concitato!*) en de dramatische lading die de muziek op indrukwekkende wijze stuurt.

Ik ben me ervan bewust dat we vanavond geen nieuw of zelden gehoord repertoire van Monteverdi brengen en het concert dus niet 'spectaculair' genoemd kan worden op het vlak van programmatie. Maar ik hoop dat de benadering en uitvoering dat wel zullen zijn, en het publiek zo toch een 'andere' Monteverdi ontdekt.

Jos van Immerseel,
opgetekend door Sofie Taes

Collegium Vocale Gent

Monteverdi's Mariavespers

19.15 Inleiding door Ignace Bossuyt
20.00 Concertzaal

Collegium Vocale Gent: ensemble
Philippe Herreweghe: dirigent

Cantus:

Dorothee Miels
Magdalena Podkościelna,
Dominique verkinderen

Sextus:

Barbora Kabátková
Katja Kunze, Chiyuki Okamura

Altus I:

Benedict Hymas*
Alexander Schneider

Altus II:

William Knight*
Bart Uvyn

Tenor:

Reinoud Van Mechelen
Stephan Gähler, Vincent Lesage*

Quintus:

Samuel Boden
Johannes Gaubitz*, Sören Richter*

Bassus I:

Peter Kooij
Robert van der Vinne,
Bart Vandewege

Bassus II:

Wolf Matthias Friedrich
Matthias Lutze
Felix Rumpf

* schola gregoriana,
onder leiding van Barbora Kabátková

Sophie Gent, Veronika Skuplik: viool
Irene Klein, Thomas Baeté, Liam Fennelly & Romina Lischka: violá da gamba
Matthias Müller: violone
Matthias Spaeter, Thomas Boysen: teorbe
Kris Verhelst: orgel
Simen Van Mechelen, Claire McIntyre & Joost Swinkels: trombone
Bruce Dickey, Andrea Ingisciano: cornetto

Peter Van Heyghen: wetenschappelijk advies

Claudio Monteverdi (1567-1643)

Vespro della beata vergine, SV206 (1610)

- Deus in adiutorium meum intende, versiculum
- Dixit Dominus, psalm 110
- Nigra sum, motet
- Laudate pueri Dominum, psalm 113
- Pulchra es, motet
- Laetatus sum, psalm 122
- Duo Seraphim, motet
- Nisi Dominus, psalm 127
- Audi coelum, motet
- Lauda Jerusalem, psalm 147
- Sonata sopra Sancta Maria, ora pro nobis
- Ave maris stella, hymne
- Magnificat

Met Nederlandse boventiteling

Uw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen van Bloemblad.

Dit concert wordt opgenomen door Klara en uitgezonden op 1 november 2017 om 20 uur tijdens 'Klara Live'. Bedankt voor het vermijden van storende geluiden, ook tussen de delen.

VOCAAL

Een grandioze synthese van oud en nieuw

In 1607 componeerde Claudio Monteverdi voor het hof van Mantua zijn opera *L'Orfeo*. Drie jaar later verscheen in Venetië zijn bundel religieuze muziek met de *Mariavespers* (*Vespro della beata vergine*) en een polyfone mis, voorzien van een opdracht aan paus Paulus V. In oktober 1610 reisde Monteverdi naar Rome om een opdrachtsexemplaar aan de paus te overhandigen. Hoewel hij in Mantua niet was aangeworven als componist van liturgische muziek, is het aannemelijk dat hij in 1608 opdracht kreeg tot deze *Vespers* naar aanleiding van de instelling van een nieuwe ridderorde ter ere van Christus de Verlosser door hertog Vincenzo Gonzaga. In deze bundel is muziek voor de twee belangrijkste katholieke liturgische diensten samengebracht: de mis en de vespers of de avonddienst. De kern van de vespers zijn vijf psalmen, omringd door antifonen (of vervangende meerstemmige vocale composities), een hymne en, als slot, het *Magnificat*, het loflied van Maria bij haar

Dé uitdaging bij het uitvoeren van de vespers is om goed de omschakeling te maken tussen de grootse 'renaissance'-koordelen en de vaak veel intiemere solistische passages die in de technisch uitdagende barokstijl geschreven zijn.

— Reinoud Van Mechelen, tenor

- Verwereldlijking van de religieuze muziek
- Synthese van oude en nieuwe muziekstijlen

bezoek aan haar nicht Elisabeth. Hoewel specifiek bestemd voor de vespers ter ere van Onze-Lieve-Vrouw, konden enkele van deze teksten en hun muzikale zettingen (zoals de psalmen) ook in andere vesperdiensten worden gezongen.

Terwijl de *Missa In illo tempore* aansluit bij de strenge renaissancepolyfonie, zijn de *Vespers* een briljante synthese van de *stile antico* en de *stile moderno*, en zelfs van nog veel meer, want ook de middeleeuwse gregoriaanse muziek is erin geïntegreerd. Wanneer er vernieuwingen in het spel zijn, die doorgaans uitgaan van de profane genres, hinkt de kerkmuziek meestal achterop, maar dankzij componisten als Monteverdi ontsnapte de liturgische muziek uit dit strenge keurslijf en drong ook de nieuwe stijl door. De *stile moderno* is zowel van technische als van esthetische aard. Polyfonie ruimt de plaats voor begeleide monodie, waarbij één stem, begeleid door een instrumentaal fundament (de basso continuo), de tekst klaar en duidelijk voordraagt, met geregeld uitbarstingen van extreem virtuoze aard, meestal in functie van de expressieve weergave van de tekst. Bovendien neemt de deelname van instrumenten ook toe, niet alleen zoals voorheen ter ondersteuning of ter vervanging van de vocale partijen, maar als zelfstandige partners, zodat er een rijk gevarieerd wisselspel tot stand komt tussen stemmen en instrumenten (de 'concenterende stijl').

Al deze elementen zijn aanwezig in Monteverdi's *Mariavespers*, soms zelfs in één en hetzelfde stuk. In de vijf psalmen (*Dixit Dominus*, *Laudate pueri*, *Laetatus sum*, *Nisi Dominus* en *Lauda Jerusalem*), in de hymne *Ave maris stella*, en in Maria's loflied, het *Magnificat*, is de integratie op fenomenale wijze gerealiseerd: gregoriaanse reciteerformules, polyfone verwerking, solistische declamatie en virtuositeit, concorderende stijl ...

In de psalmen baseert hij zich op de toen gebruikelijke vocale voordracht van die oudtestamentische teksten: de *falsobordone*. Hierbij wordt de oorspronkelijke gregoriaanse melodie, in feite een eenvoudige reciteertoon, gedeclameerd in eerder primitieve akkoorden. Monteverdi verrijkt die stilistisch ongekunstelde schrijfwijze echter met imitatief contrapunt en virtuoze trekjes, waarbij bovendien solistische tussenkomsten afwisselen met koorpassages en instrumentale intermezzi.

Monteverdi's *Mariavespers* zijn een grandioze synthese van de West-Europese liturgische muziek: van het middeleeuwse gregoriaans over de polyfonie uit de renaissance tot en met de barokke 'stile moderno', virtuoos, concertant en monumentaal.

— Ignace Bossuyt, professor emeritus musicologie

In enkele motetten (*Nigra sum*, *Pulchra es*, *Duo Seraphim* en *Audi coelum*) kiest hij resoluut voor de moderne stijl: één, twee, drie en zes solostemmen met basso continuo. Het zijn elk op zich pareltjes die van de zangers vaak een hoge graad van virtuositeit vergen, zoals het onweerstaanbare *Duo Seraphim* voor drie tenoren. Monteverdi kon moeilijk anders dan de hoogste eisen stellen wanneer hij niets minder dan het gezang van de engelen wilde imiteren! Het merkwaardigste deel is de *Sonata sopra Sancta Maria*, een instrumentaal stuk waarin de aanroeping 'Sancta Maria ora pro nobis' ('Heilige Maria, bid voor ons') als nadrukkelijke smeekbede elfmaal wordt vervlochten, telkens in een andere ritmische gestalte. Deze onvergetelijke 'sonata' is een van de meest imposante instrumentale composities uit de vroegbarok, waarin de zelfstandige behandeling van de instrumenten definitief haar beslag kreeg in de liturgische muziek.

Monteverdi's *Mariavespers* zijn een encyclopedie van alle toen heersende technieken en stijlen, die vooral wijzen op een 'verwereldlijking' van de geestelijke muziek, met invloeden van het profane madrigaal (monodie, virtuositeit) en de opera (dramatisch contrasten, ruimte-effecten met echo). Al van bij de inzet refereert Monteverdi aan zijn opera *L'Orfeo*: hij verwerkt de tekst van *Deus in adjutorium* in de instrumentale toccata waarmee *Orfeo* begint. Monteverdi's gevarieerde aanpak en afwisseling tussen monumentaliteit (in de psalmen en het *Magnificat*) en intimiteit (in de solistische motetten) heeft de liturgische muziek behoed voor steriele navolging à la Palestrina.

De *Mariavespers* zijn groots opgezet, maar delicaat gebouwd. Ronduit aangrijpend vind ik het motet *Audi coelum*, middenin de compositie. Monteverdi vangt de dialoog tussen mens en God in een fascinerend duet waarin de ene tenor in echo zingt met de andere. De immense afstand tussen vraag en antwoord zorgt voor barok met een existentialistische twist. Vierhonderd jaar oud, maar toch al een illustratie van de eenzaamheid van de moderne mens.

— Tom Janssens, musicoloog & dramaturg

Nog steeds heerst er onenigheid of de uitgave van de *Vespers* bedoeld was als een cyclus die als een coherent geheel diende te worden uitgevoerd of eerder als een verzameling composities van zeer uiteenlopende aard, waaruit naar believen kon gekozen worden. Hoewel de laatste opvatting veld wint, betekent dit niet dat een uitvoering van de volledige *Vespers*

niet verantwoord zou zijn. Integendeel. Elk concert van de volledige cyclus, vanaf het invitorium *Deus in adjutorium* tot de schitterende slotclimax met het grootse *Magnificat* is en blijft een unieke ervaring waarnaar elke liefhebber van de 17e-eeuwse muzikale schatkamer steeds weer uitzielt.

Ignace Bossuyt

Ontdek het verhaal achter de *Mariavespers*

Wist u dat de *Mariavespers* eigenlijk als een soort van sollicitatiebrief moesten dienen? En dat Monteverdi's prachtige lamento uit zijn opera *Ariane* doordrenkt is van z'n eigen liefdesverdriet? Lees het volledige verhaal over dit ontroerende werk, met tal van beeld- en luisterfragmenten, en heel wat achtergrondinformatie op www.topstukweken.be.

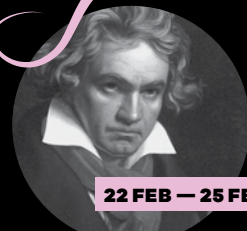
TOPSTUK — WEKEN

18 OKT — 21 OKT 2017

**CLAUDIO
MONTEVERDI**

Vespro Della Beata Vergine

22 FEB — 25 FEB 2018

**LUDWIG
VAN
BEETHOVEN**

Symfonie nr. 9

'Concertgebouw Brugge is een instelling met uitstraling op Europees niveau. Met dit doordachte partnership versterken we elkaar.'

— Matthieu Vanhove,
bestuurder-directeur van Cera

In samenwerking met

15^e
EEUW

07 MEI — 12 MEI 2018

**JACOB
OBRECHT**

Missa de Sancto Donatiano

17^e
EEUW

29 NOV — 02 DEC 2017

**JOHANN
SEBASTIAN
BACH**

Magnificat

18^e
EEUW

19^e
EEUW

08 NOV — 11 NOV 2017

**BENJAMIN
BRITTEN**

War Requiem

20^e
EEUW

www.topstukweken.be

Biografieën

Anima Eterna Brugge (BE), dertig jaar geleden opgericht door Jos van Immerseel als levend laboratorium voor zijn onderzoek in de barokmuziek, evolueerde van een compact strijkersensemble tot een volbloed symfonisch orkest, dat ook klassiek, romantisch en vroegmodern repertoire exploreert. Het consequente gebruik van historisch instrumentarium, de permanente leiding door van Immerseel, de projectmatige aanpak en het respect voor de intenties van de componist vormen het credo van dit orkest. Solisten stammen uit eigen rangen of zijn 'vrienden van het huis', zoals Chouchane Siranossian (viool), Yeree Suh (sopraan) en Thomas Bauer (bariton). Partners als Concertgebouw Brugge en Opéra de Dijon schrijven mee aan het verhaal van Anima Eterna Brugge, dat resulteerde in een indrukwekkende reeks opnames, sinds 2002 voortgezet door Outhere Music (Alpha Classics). De nieuwsgierigheid van de musici en de honger van het publiek blijken nog niet gestild: Anima Eterna Brugge blijft synoniem voor innovatie zonder provocatie, voorbereiding en professionalisme, passie en plezier.

Jos van Immerseel (BE) studeerde piano, orgel, zang en orkestdirectie en verdiepte zich als autodidact in organologie, retoriek en de historische pianoforte. Deze interesses leidden hem naar de oude muziek, de oprichting van een eigen ensemble (Collegium Musicum, 1964–1968), klavecimbelstudies bij Kenneth Gilbert en een overwinning in het eerste klavecimbelconcours van Parijs (1973). Vandaag geniet hij wereldwijd erkenning als solist en kamermusicus en is hij te horen op de belangrijkste internationale concertpodia. Parallel maakte van Immerseel carrière als dirigent, sinds 1987 van geesteskind Anima Eterna Brugge. Ankerpunten zijn het Brugse Concertgebouw – waar hij met Anima Eterna Brugge in residentie is sinds 2003 – en Opéra de Dijon, waaraan het orkest als 'ensemble associé' is gelieerd. Hij bouwde een collectie historische klavieren uit, overtuigd dat de instrumenten die een componist heeft gekend de sleutel zijn tot een correcte voordracht.

Marianne Beate Kielland (NO) is een van de meest gevraagde Scandinavische zangers en ontwikkelde lange relaties met dirigenten als Philippe Herreweghe, Jordi Savall, Fabio Biondi, Masaaki Suzuki, Jos van Immerseel en Daniel Reuss. In 2012 werd ze genomineerd voor een Grammy voor *Veslemøy Synsk* van Olav Anton Thommessen. Als solist en kamermusicus maakte ze meer dan 40 opnames in repertoire van de barok tot nu.

Christoph Prégardien (DE) staat bekend om zijn fijne dictie en tekstinterpretatie en het talent om de psychologische kern van een rol te raken. Zijn carrière als zanger leverde inmiddels meer dan 130 opnames op voor allerlei labels, van optredens met grote orkesten over opera's tot kleine barokproducties. In 2012 maakte hij zijn debuut als dirigent met Bachs *Johannespasie* bij de Nederlandse Bachvereniging, gevolgd door een *Mattheuspasie* bij het Balthasar-Neumann Chor.

Julian Prégardien (DE) treedt wereldwijd op als liedzanger, kamermusicus en als solist bij orkesten en in opera's. Eerder dit jaar maakte hij met Masato Suzuki zijn debuut in Japan met Schuberts *Winterreise*, terwijl hij later dit seizoen in Salzburg de rol van Pedrillo in Mozarts *Entführung* op zich zal nemen onder leiding van René Jacobs. Sinds 2016 is hij vaste gast tijdens Mozartfest Würzburg, waar hij volgend jaar een liedrecital met Kristian Bezuidenhout zal brengen.

Collegium Vocale Gent (BE) werd in 1970 opgericht op initiatief van Philippe Herreweghe. Het was een van de eerste ensembles die de nieuwe inzichten over de uitvoering van barokmuziek toepasten op de vocale muziek. Voor elk project verzamelt Collegium Vocale Gent de optimale bezetting, waardoor het een breed repertoire kan uitvoeren, van renaissancepolyfonie tot hedendaagse muziek. Barokmuziek, meer bepaald het oeuvre van Johann Sebastian Bach, staat centraal in de concertkalender van het ensemble. Ondertussen maakte Collegium Vocale Gent tientallen opnames met renaissancepolyfonie, barokmuziek, klassieke en romantische oratoria en hedendaagse muziek. Het ensemble en zijn dirigent zijn de centrale gasten op de jaarlijkse Bach Academie Brugge in januari.

Philippe Herreweghe (BE) profileerde zich met Collegium Vocale Gent, La Chapelle Royale en Ensemble Vocal Européen als specialist van renaissance- en barokmuziek. Zijn levendige, diepgaande en retorische aanpak van dit repertoire wordt alom geprezen. Met het Orchestre des Champs-Élysées legt hij zich sinds 1991 ook toe op het klassieke en romantische repertoire. Sinds 1997 is hij vaste gastdirigent van het Antwerp Symphony Orchestra, met een focus op een verfrissende lezing van (pre-) romantische muziek. Enige jaren geleden richtte Herreweghe het platenlabel Phi op, dat inmiddels al 27 cd's uitbracht met zeer divers repertoire van Collegium Vocale Gent, het Orchestre des Champs-Élysées, het Antwerp Symphony Orchestra en verschillende bevriende ensembles en solisten. In 2010 ontving de dirigent de prestigieuze Bachmedaille van de stad Leipzig.

De 17e en 18e eeuw spelen een hoofdrol in het muzikale repertoire van sopraan **Dorothee Mields (DE)**. Met haar feilloze techniek en etherische klank is ze ook een ideale vertolker van hedendaags repertoire. Ze is te horen op tal van cd's, onder meer met Collegium Vocale Gent, Lautten Compagny Berlin, Hille Perl en Stefan Temmingh.

Barbora Kabátková (CZ) is behalve solist en ensemblezanger bij tal van Europese oude-muziekensembles, waaronder Collegium 1704, Cappella Mariana, Douce Mémoire en Collegium Vocale Gent, artistiek leider van het Tiburtina Ensemble, waar ze ook middeleeuwse harp en psalterium speelt. Ze doet onderzoek naar Tsjechisch gregoriaans.

Benedict Hymas (UK) is vooral actief als ensemblezanger bij Engelse, Belgische en Nederlandse ensembles, waaronder Stile Antico. Hij zong daarnaast onder meer rollen in Purcells *Fairy Queen* en *Dido and Aeneas*, Händels *Acis and Galatea*, Brittens *Serenade* en *Since it was the Day of Preparation* van James MacMillan.

William Knight (UK) begon zijn zangcarrière bij St Paul's Cathedral in Londen en York Minster en trad sindsdien op met de meest vooraanstaande koren en vocale ensembles van Europa, waaronder het Nederlands Kamerkoor, The Brabant Ensemble en zijn eigen Windsor Consort. Hij was als solist onder meer te horen in Händels *Israel in Egypt* onder leiding van Richard Egarr.

Samuel Boden (UK) begon zijn zangcarrière bij tal van Britse ensemble voor hij zich meer als solist liet horen, onder meer bij Le Concert d'Astrée, Pygmalion en Les Musiciens du Louvre. Later dit seizoen is hij lid van de premièrecast van George Benjamins nieuwe opera *Lessons in Love and Violence*, die na Londen nog te zien is in Amsterdam, Hamburg, Lyon en Parijs.

Reinoud Van Mechelen (BE) viel op tijdens de Académie Baroque Européenne d'Ambronay in 2007 en Le Jardin des Voix in 2011, waarna hij begon aan een internationale (opera)carrière in casts onder leiding van onder meer William Christie, Hervé Niquet en Raphaël Pichon. Sinds enkele jaren timmert hij aan de weg met zijn eigen ensemble A nocte temporis.

De bas **Peter Kooij (NL)** begon zijn carrière op zesjarige leeftijd als solist in een jongenskoor. Ruim tien jaar later studeerde hij zang aan het Amsterdamse Sweelinck Conservatorium. Zijn repertoire omvat muziek van Heinrich Schütz tot Kurt Weill. Hij nam al meer dan 100 cd's op, waaronder de integrale Bach-cantates met het Bach Collegium Japan onder leiding van Masaaki Suzuki.

Wolf Matthias Friedrich (DE) bouwde een carrière op uit zijn nieuwsgierigheid naar barokmuziek en breidde later zijn repertoire uit, onder meer met Mozarts opera's, Zoroastre in Händels *Orlando* en de rol van Hans Sachs in Wagners *Meistersinger*. Hij maakte verschillende opnames waaronder Schuberts *Schwanengesang* met Norman Shetler.

In de kijker

WOENSDAG - ZONDAG

08 - 26 NOV 2017

© Tim Theo Deceuninck

FRONT

©urated by Soundcast

Soundcast, de jongerengroep van Concertgebouw Brugge, zet een bijzonder project op poten rond Britten's indrukwekkende *War Requiem*. Meer dan dertig jonge kunstenaars pakken het Concertgebouw in met beeldende kunst, tekst en installaties.

VRIJDAG & ZATERDAG

10 & 11 NOV 17

20.00 Concertzaal

© Christoph Fein

Bochumer Symphoniker

Britten. War Requiem

Een kathedraal van klank, dat is het minste wat je van Benjamin Britten's *War Requiem* kan zeggen. Dit breedopgezette werk voor twee koren, twee orkesten, orgel en zangsolisten is een hartverscheurende kreet naar duurzame vrede!

Laat weten wat u van het concert vond op

f ConcertgebouwBrugge

@concertgebouwbr

info & tickets +32 70 22 12 12 — In&Uit: 't Zand 34, Brugge

concertgebouw.be

BRUGGE

De Standaard

Knack

Klara

FOCUS | WTV

FLUXYS